

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Deși era încă devreme, în librăria S era din ce în ce mai mare agitația. Pe lângă personalul care amenaja de zor vitrina, se oferiseră mulți voluntari: unii se străduiau să facă mai mult loc, mutând din etajere în fundul încăperii, alții cărau de colo-colo scaune pentru invitați, câțiva montau la mijloc trei fotolii și-o masă învelită în catifea portocalie. Acolo, debutanta urma să dea autografe. În colțul stâng se așeza o tavă cu pahare și două sticle cu apă minerală, iar în dreapta se instalau diverse microfoane și boxe de amplificare. Majoritatea celor dinăuntru, atât de doritori s-ajute, era formată din tinerii pe care Claudiu Van îi îndruma anume cum să scrie.

După un ceas, năvăli lumea înăuntru: ziaristi și fotografi în jeans și în tricouri, fete-n ținute sport, doamne-n taioare elegante, studenți nepieptănați, profesori în costum, pâcuri de pensionare în rochii înflorate, bătrâni cu pălărie și baston. Veniseră atrași nu doar de faima croitorului de cărți, ci și de editura norocoasă care făcea de două săptămâni publicitate-n media, vestind cu insistență lansarea unui „text-model”.

Dar punctul de atracție era însăși vitrina, care, odată aranjată, chiar oferea celor din stradă un spectacol inedit, cu un motan scânteietor de negru care se învârtea printre volumele expuse. Mai mult, chiar și coperta jurnalului înfățișa ochii aceleiași pisici, privind de sus trei personaje, învăluite într-un abur. Deși-n scrierea Flaviei nu apărea nicio felină, Van, care cunoștea din experiență cum se captează atenția cumpărătorilor nesiguri, lucruse cu ilustratorul. Într-adevăr, imaginea-și făcea efectul: curioșii care se opriseră în treacăt formau deja o coadă la ușa librăriei.

Ajunsă în vecinătate, fata se îngrozi de-atâția oameni și vru s-o ia-napoi, dar croitorul de cărți o apucă de mână și-o trase după el, spre o intrare laterală. Nici nu pășiră bine înăuntru, că se și pomeniră aplaudați frenetic de spectatorii-n așteptare. Flavia ar fi zbughit-o imediat afară, dacă el n-o forța să stea pe loc, ținându-i degetele strâns în mâna lui, ca într-un clește. Se înclinară amândoi în fața lumii, apoi, poftiți de editorul-gazdă, se așezară în fotolii, la masa cea portocalie. Alături, de o parte și de alta, se înălțau teancuri de exemplare nou-nouțe, pe două postamente îmbrăcate într-o hârtie aurie creponată.

Librarul-șef, un ins subțire-n haine albe, ca de mire, le adresă emoționat la microfon „un bun venit”, iar editorul, mai rotofei și mult mai degajat, într-o cămașă-n dungii albastre, îi copleși cu mulțumiri pe organizatori, pe cei prezenți, pe debutantă și, la urmă, pe „sufletul din spatele celor mai bune cărți”.

Cel numit astfel mai făcu o reverență în aclamațiile mulțimii. Vorbi despre motanul din vitrină și despre ochii lui atât de galbeni, care îi inspiraseră coperta, apoi se-ntoarse către Flavia, mărturisind că tare-l captivase manuscrisul și-i îndemnă pe cei de față să cumpere neapărat volumul din care nu putuse schimba niciun cuvânt.

Veni și rândul ei. Luă microfonul cu sfială și, ridicându-se, rosti cu vocea gătită:

— Îmi pare rău că am stârnit atâta vâlvă... Eu sunt un nimeni și am început acest jurnal ca să-nțeleg ce mi se-ntâmplă, nimic mai mult. Claudiu Van își face visuri...

Un ropot de aplauze o întrerupse și, de îndată, editorul îi invită pe cei din jur să se încoloneze pentru autografe. Motanul negru părăsi vitrina și, tacticos, i se urcă pe umăr croitorului de cărți.

Volumul se vindea fulgerător și cele două teancuri dispărură într-o clipă. Aduseră încă pe-atâtea din depozit.

— Ce să le scriu? îl întrebă pe Van, pierdută, în timp ce oamenii se-apropiau de masă.

— Îi întrebi numele, pui „pentru X” și te semnezi, zâmbi mișcat de fâstâceala fetei.

— Întreabă-i tu, îl rugă Flavia cu obraji-n flăcări, și eu le scriu, însă stiloul îi tremura deja în mână.

Treptat, putu să se calmeze. Caligrafia ei mărunță se așternu pe zeci de exemplare, în vreme ce buchetele de flori umplură masa. Într-un târziu își înălță privirea.

Afară se înnopta și librăria se golise, când, din penumbră, se desprinseser cititorul. Ținea cartea la piept, în timp ce-nainta, ca-n transă. Era înalt, cu tenul alb de nordic și-n părul blond lucea o undă cenușie. Ochii lui verzi-albaștri scăpărau ciudat când îi întinse exemplarul.

— Cum vă numiți? îl cercetă surprinsă Flavia.

— Mihnea Fardopol.

Monica Pillat, *Croitorul de cărți*

Textul 2

Mii de oameni din toată lumea străbat mii de kilometri ca să vadă piramidele și să pătrundă, cu un fior de evlavie, în interioarele lor vechi de mii de ani. În fața misterelor matematicii lor ascunse, în fața puterilor adăpostite de uriașele întretăieri de linii și planuri, gândul dă înapoi, intimidat. Proporțiile lor ating cerul, au, adică, legături de taină cu legi și calcule astronomice. Și te simți puțin mai mândru, în pielea ta de om muritor, când știi că omul muritor a creat o asemenea strivitoare minune.

Mii de călători străbat mii de kilometri ca să vadă bolovanii uriași de la Stonehenge, al căror rost nu a fost încă lămurit, ca să descopere templele mayașilor, ale incașilor, ale budiștilor sau ale zeilor greci. Pretutindeni în lume sunt semne ale miracolului și, în lăcomia lor geografică, în goana lor după neobișnuit sau, de ce nu, după frumos, oamenii sunt gata să-și riște timpul, banii și tihna.

În vremea asta, chiar lângă ei, la îndemână, așteaptă, liniștită și modestă, fără puzderie de turiști care să caște gura la ea și să se pozeze veseli alături de ea, una dintre cele mai mari și mai inexplicabile minuni create vreodată de mintea omului: cartea. Mai aproape de cer decât orice piramidă, mai misterioasă decât orice construcție care dăinuie timp de milenii, mai atrăgătoare decât orice sit arheologic. [...]

Cartea: concurând, în cursa timpului, cu templul, cu piramida, cu orice construcție omenească și câștigând detașat, fără ca măcar să gâfâie. Victoria ei e tăcută. Asemenea dragostei adevărate, nu se laudă și nu se umflă de mândrie.

Părticică de creier fiind, are puterea celui mai perfecționat computer. Poți face „exerciții de simulare” în orice realitate virtuală, iar la fiecare reluare a exercițiului descoperi altfel lucrurile. Intri în pielea personajelor ei, ești rege sau ocaș, bărbat sau femeie, zeu sau animal, grec sau barbar. Sau ești doar tu însuși și te confrunți cu ei toți. Te poți îmbăia, în paginile ei, în fântâna tinereții. Sau poți găsi experiența bătrâneții atunci când te scalzi încă în apele anilor tineri. Capacitatea de metamorfoză a acestei micromemorii, a acestui stick, este uimitoare. Fiecare om percepe altfel realitatea dintre aceleași coperti, fiecare epocă descoperă altceva în unul și același op*. Pe de altă parte, și contrariul îi stă în putere: oricât de diferită e o epocă de alta, poate citi și înțelege la fel lucrurile din pagina cu semne. Odată deconectat de la creierul autorului, minicomputerul numit carte funcționează oriunde, oricât și fără consum de curent electric. Nu se învechește și nu trebuie schimbat la câțiva ani o dată, și n-are nevoie să fie reparat. Un detaliu tehnic, totuși: trebuie conectat la computerul altui creier uman, cel al cititorului.

Nimic din ce-i omenesc nu-i e străin – viața, suferința, moartea, dragostea, blestemata foame de aur și foamea pur și simplu. Cartea vorbește, plânge, râde, țipă, tace, cântă, șoptește. Pe scurt, face orice. Dar are și puteri care le depășesc cu mult pe cele omenești și, desigur, pe cele ale omului obișnuit care a scris-o, fie acesta Homer sau Shakespeare, Cervantes sau Balzac, Goethe sau Dostoievski. Schimbă fața lumii pe neobservate și păstrează fața lumii neschimbată. E picătură, dar reflectă cerul. E cer, dar reflectă picătura. Într-o locuință de bloc, de 20 de metri pătrați, încap lumea, cu piramidele, cu Stonehenge, cu templele mayașe și grecești și umanul cu ipostazele lui, cu istoria lui, cu creierele lui făcătoare de computere. E, desigur, un miracol. Dar nimeni nu face turism într-o locuință de bloc, ca să vadă, să spunem, o carte dintr-o bibliotecă.

Ioana Pârvulescu, „Simplu elogiul al cărții”,
în *România literară*, nr. 40/2006

*op – operă (literară sau științifică); carte, lucrare, scriere

A.

1. Transcrie, din textul 2, doi termeni din câmpul lexical al *cărții*. 2 puncte

2. Scie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Claudiu Van este

- a) croitorul de cărți.
- b) ilustratorul cărții.
- c) librarul-șef.
- d) un ziarist.

Răspunsul corect: .

3. Scie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Sesiunea de autografe are loc

- a) înaintea discursului librarului-șef.
- b) înaintea discursului croitorului de cărți.
- c) după primele două discursuri.
- d) după discursul Flaviei.

Răspunsul corect: .

4. Scie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. 2 puncte

Turiștii străbat mii de kilometri pentru

- a) a căuta fântâna tinereții.
- b) a găsi un volum de Balzac.
- c) a se fotografia cu o carte.
- d) a vedea templele incașilor.

Răspunsul corect: .

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. 6 puncte

Enunțul	Corect	Incorect
Flavia își lansează prima carte.		
Motanul este pus în vitrină în scop publicitar.		
Claudiu Van face numeroase modificări în manuscrisul Flaviei.		
Oamenii devin orgolioși, deoarece înțeleg pe deplin măreția și rolul construcțiilor antice.		
Spre deosebire de computer, cartea îi limitează cititorului posibilitatea de a se transpune în realități virtuale.		
Paradoxul cărții constă în faptul că schimbă și păstrează în același timp lumea.		

9. Asociază fragmentul din „Croitorul de cărți” de Monica Pillat cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare culturală comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Sunt despărțite corect ambele cuvinte din seria:

- a) rea-li-ta-te, func-țio-nea-ză.
- b) rea-li-ta-te, func-ți-o-nea-ză.
- c) re-a-li-ta-te, func-ți-o-nea-ză.
- d) re-a-li-ta-te, fun-cțio-nea-ză.

2 puncte

Răspunsul corect: .

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Seria care conține doar cuvinte derivate este

- a) „aurie”, „despre”.
- b) „norocoasă”, „părticică”.
- c) „scânteietor”, „fiecare”.
- d) „vecinătate”, „autografe”.

2 puncte

Răspunsul corect: .

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Cuvântul „a depana” este corect utilizat în enunțul:

- a) *Am depanat amintiri noaptea întreagă.*
- b) *Curcanul este depanat de bucătar pentru cina de azi.*
- c) *Firele de lână sunt deperate de bunica.*
- d) *Mașina este depanată de către mecanicul nostru.*

2 puncte

Răspunsul corect: .

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul: „Victoria ei e tăcută. Asemenea dragostei adevărate, nu se laudă și nu se umflă de mândrie.” sunt

- a) amabilă, infatuare.
- b) discretă, fală.
- c) lovace, modestie.
- d) trecută, orgoliu.

2 puncte

Răspunsul corect: .

5. Rescrie fragmentul următor, trecând verbele de la perfect simplu la perfect compus: „Vorbi despre motanul din vitrină și despre ochii lui atât de galbeni, care îi inspiraseră coperta, apoi se-ntoarse către Flavia, mărturisii ce tare-l captivase manuscrisul.”.

6 puncte

6. Alcătuieste o propoziție negativă, în care substantivul cu funcție sintactică de subiect din enunțul „După un ceas, năvăli lumea înăuntru” să fie complement indirect.

6 puncte

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2021 – 2022
Limba și literatura română
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I (70 de puncte)

A.

1. Câte 1 punct pentru transcrierea, din textul 2, a oricăror două cuvinte din câmpul lexical al *cărții* (de exemplu: „coperti”, „paginile”, „autorului”, „cititorului” etc.) **2 x 1 punct = 2 puncte**
2. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **a** **2 puncte**
3. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**
4. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**

5. Câte 1 punct pentru stabilirea corectitudinii/incorectitudinii fiecăruia dintre enunțuri; notarea a două variante de răspuns pentru un enunț – 0 puncte **6 x 1 punct = 6 puncte**

Enunțul	Corect	Inc corect
Flavia își lansează prima carte.	x	
Motanul este pus în vitrină în scop publicitar.	x	
Claudiu Van face numeroase modificări în manuscrisul Flaviei.		x
Oamenii devin orgolioși, deoarece înțeleg pe deplin măreția și rolul construcțiilor antice.		x
Spre deosebire de computer, cartea îi limitează cititorului posibilitatea de a se transpune în realități virtuale.		x
Paradoxul cărții constă în faptul că schimbă și păstrează în același timp lumea.	x	

6. Precizarea unei trăsături morale și a mijlocului de caracterizare (de exemplu: *timiditatea; caracterizare indirectă, sfiala reiese din gesturile ei; „stiloul îi tremura deja în mână” la începutul sesiunii de autografe* etc.) **6 puncte**

- precizarea oricărei trăsături morale a personajului – 1 punct
- precizarea mijlocului de caracterizare – 2 puncte
- ilustrarea cu o secvență a mijlocului de caracterizare – 1 punct
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de enunțuri indicat – 1 punct

7. Prezentarea unei teme comune celor două texte (de exemplu: *creația, de la momentul scrierii unei cărți până la momentul receptării acesteia; primul text prezintă procesul de creație, de la manuscris la publicare și lansare; al doilea text, diferitele forme ale creației, rolul cărții, al autorului, al cititorului comparativ cu rolul construcțiilor antice și al tehnologiei; impactul cărții asupra civilizațiilor, raportul dintre carte și cultură* etc.) **6 puncte**

- precizarea unei teme comune – 2 puncte
- câte 1 punct pentru prezentarea temei (prezentare adecvată prin valorificarea unui element de conținut din fiecare text – 1 punct; încercare de prezentare – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

8. Motivarea răspunsului la întrebarea dată (de exemplu: *cred că e important să mă implic în activități de voluntariat, pentru că astfel voi fi printre cei „dornici să ajute”, empatic și solidar; în funcție de eveniment, voluntarii sprijină și depun efort pentru reușita acestuia; așa cum reiese din textul Monicăi Pillat, voluntarii se implică entuziast în organizarea lansării de carte, care capătă strălucire, iar autoarea se bucură de sprijin; tinerii deprind pasiunea pentru carte de la același mentor, se străduiesc să elibereze spațiul, mută scaune și etajere, aranjează microfoanele și boxele; pregătesc, de fapt, librăria pentru a o ajuta pe Flavia într-un moment important etc.) **6 puncte***

- menționarea răspunsului la întrebarea dată – 1 punct
- motivarea răspunsului menționat (motivare adecvată și nuanțată, valorificând textul indicat – 3 puncte; motivare adecvată și schematică, prin citarea unei secvențe din textul indicat – 2 puncte; încercare de motivare, lipsa de valorificare a textului indicat – 1 punct; lipsa motivării – 0 puncte) – 3 puncte
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

9. Asocierea fragmentului din „Croitorul de cărți” de Monica Pillat cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prin prezentarea unei valori culturale comune (de exemplu: *educația prin carte etc.*) **6 puncte**

- identificarea unei valori culturale în textul dat – 1 punct
- precizarea unui alt text literar asociat fragmentului din „Croitorul de cărți” de Monica Pillat, menționând titlul și autorul – 1 punct
- câte 1 punct pentru prezentarea valorii identificate prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text (adecvat – 1 punct; încercare de prezentare – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

B.

1. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **c** **2 puncte**
2. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **2 puncte**
3. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**
4. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **2 puncte**

5. Rescrierea fragmentului cu trecerea fiecărui verb de la perfect simplu la perfect compus (*A vorbit despre motanul din vitrină și despre ochii lui atât de galbeni, care îi inspiraseră coperta, apoi s-a-ntors/s-a întors către Flavia, i-a/a mărturisit ce tare-l captivase manuscrisul.*) **6 puncte**

- câte 1 punct pentru identificarea verbelor la perfect simplu – 3 x 1 punct = 3 puncte
- câte 1 punct pentru scrierea corectă a fiecărui verb la perfect compus – 3 x 1 punct = 3 puncte

6. Alcătuirea unei propoziții negative, în care substantivul cu funcție sintactică de subiect din enunțul dat să fie complement indirect (de exemplu: *Lumii nu-i pasă de vremea ploioasă.*) **6 puncte**

- identificarea substantivului cu funcție sintactică de subiect – 1 punct
- respectarea tipului de propoziție cerut – 2 puncte
- alcătuirea propoziției în care substantivul identificat să fie complement indirect – 2 puncte
- corectitudinea logică și gramaticală a propoziției – 1 punct

7. Scrierea unei opinii despre carte sub forma unei fraze alcătuite dintr-o propoziție principală și o propoziție subordonată completivă directă (de exemplu: *Cred că orice carte deschide ferestre spre alte lumi.*) **6 puncte**

- scrierea unei opinii despre carte – 1 punct
- alcătuirea unei fraze din două propoziții – 2 puncte
- alcătuirea unei fraze dintr-o propoziție principală și o propoziție completivă directă – 2 puncte
- corectitudinea logică și gramaticală a frazei – 1 punct

8. Rescrierea enunțului dat, corectând greșelile de orice natură (*Bineînțeles că o copertă frumos colorată și conținutul atractiv al cărții pentru copii sunt o garanție a succesului.*) – 0 greșeli – 6 puncte; 1 greșeală – 5 puncte; 2 greșeli – 4 puncte; 3 greșeli – 3 puncte; 4 greșeli – 2 puncte; 5 greșeli – 1 punct; 6 sau mai multe greșeli – 0 puncte **6 puncte**

Notă! În evaluarea răspunsului se va ține cont de scrierea corectă a enunțului dat, întrucât în rescrierea acestuia elevul poate face și alte greșeli.

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Conținutul rezumatului – 12 puncte

- formularea ideilor importante, dovedind înțelegerea textului **6 puncte**
 - formularea tuturor ideilor importante, menționarea personajelor, dovedind înțelegerea completă a textului – 6 puncte
 - formularea ideilor importante, cu introducerea unor idei nesemnificative, menționarea personajelor, dovedind înțelegerea completă a textului – 4 puncte
 - formularea ideilor importante, cu introducerea mai multor idei nesemnificative, menționarea selectivă a personajelor importante, dovedind înțelegerea parțială a textului – 2 puncte
 - formularea unor idei lipsite de relevanță pentru lumea textului, transcrierea unor secvențe din text – 1 punct
- prezentarea evenimentelor în succesiune logică: în totalitate – 2 puncte; parțial – 1 punct; lipsa logicii – 0 puncte **2 puncte**
- respectarea regulilor de alcătuire a unui rezumat **4 puncte**
 - utilizarea persoanei a III-a, transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă – 1 punct
 - prezentarea ideilor cu propriile cuvinte, fără utilizarea citatelor – 1 punct
 - utilizarea verbelor la moduri și timpuri adecvate – 1 punct
 - tonul neutru/obiectivitate – 1 punct

Redactarea rezumatului – 8 puncte

- coerența textului: în totalitate – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**
- proprietatea termenilor folosiți: în totalitate – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**
- corectitudinea gramaticală: în totalitate – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**
- claritatea exprimării ideilor: în totalitate – 1 punct; parțial – 0 puncte **1 punct**
- respectarea normelor de ortografie: 0 – 1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte **2 puncte**
- respectarea normelor de punctuație: 0 – 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte **1 punct**
- lizibilitatea **1 punct**

Notă! Rezumatul nu va fi precedat de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care rezumatul are minimum 80 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.